

حسین امینی پویا

عکس: اعظم لاریجانی

آنها به مجهولی رسیده که سؤال برانگیز بوده‌است. فراموش نکنیم کسی که می‌پرسد ممکن است برای لحظاتی نادان جلوه کند، اما کسی که نمی‌پرسد همیشه نادان باقی می‌ماند و بین این دو فرق بسیار است.

کلید گنجینه‌ها

آری هر سؤال که به ذهن می‌رسد پشتوانه‌ای دارد که همان دانسته‌های قبلی است. مولوی در این باره گفته است:

هم سؤال از علم خیزد هم جواب هم چنانکه خار و گل از خاک و آب

[مثنوی، دفتر چهارم، بیت ۳۰۰۹]

آداب سؤال کردن

۱. درست و به قاعده سؤال

کنیم. خودداری از پرسش

بی‌جا مهم است تا جایی که

فرموده‌اند: «**خوب پرسیدن نیمی**

از دانش است.» [حضرت محمد(ص)،

نهج‌الفصاحه، ص ۱۵۷]

۲. برای فهمیدن سؤال کنیم نه برای خودنمایی یا تحقیر دیگری یا برای مچ‌گیری و امثال اینها.

امام علی(ع) چه زیبا فرموده است: «**سؤال کن برای فهمیدن و سؤال نکن برای**

آزردن.» [نهج‌البلاغه، حکمت ۳۲۰]

۳. از هر کسی نپرسیم. در هر مسئله به متخصص آن مراجعه کنیم. همان نکته

مهمی که خداوند در این آیه فرموده‌است: «**از اهل ذکر (آگاهان) بپرسید.**»

«**فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْمَلُونَ**» [نحل: ۴۳]

«**اگر نمی‌دانید از آگاهان بپرسید.**»

این آیه شریف اشاره دارد به نقش و اهمیت سؤال، پرسیدن با انگیزه درک و فهم، سؤال از آگاهان و بالاخره کسب معرفت و درک حقیقت.

شما نوجوانان در آغاز راه زندگی هستید و باید بسیاری چیزها را بیاموزید. بهتر است این راه را با طرح سؤال شروع کنید. پرسش علامت آگاه بودن ما از جهل خویش و نشانه شوق دانستن در وجود ماست. آری، پرسشگری علامت فرد عاشق به آموختن است. اگر می‌بینیم کودکان دائم سؤال می‌کنند تا حدی که گاه اطرافیان را با پرسش‌هایشان کلافه می‌کنند، ناشی از این است که بچه‌ها عاشق دانستن‌اند. آنها با دنیایی پراز تازگی روبه‌رو هستند؛ برای همین از صبح تا شام مشغول پرسش‌اند؛ پرسش از همه چیز. پرسش ابزاری است برای آموختن، کلیدی است برای دانستن و آغاز تفکر. پیامبر (ص) چه زیبا به این نکته اشاره کرده‌اند: «**علم گنجینه‌هاست و کلید آن سؤال است پس بپرسید تا خدا بر شما رحمت**

آورد ...» [نهج‌الفصاحه، ص ۳۰۹]

ما اگر راهکاری را نمی‌دانیم باید بی‌گدار به آب نزنیم و از بزرگ‌ترها بپرسیم. حتماً نباید خودمان با آزمون و خطا راه درست را بیابیم. شیوه درست زندگی کردن را نیز باید از بزرگان دینی بپرسیم.

در درس‌های مدرسه و در کلاس درس نیز باید از معلم‌ان سؤال کنیم. برخی دانش‌آموزان خجالت می‌کشند یا می‌ترسند در کلاس سؤالشان را بپرسند و اغلب بدون درک مطلب به سراغ درس‌های بعدی می‌روند و مشکلشان از همین جا شروع می‌شود.

نکته مهم این است که پرسیدن عیب نیست و با سؤال کردن کوچک نمی‌شویم. نباید به واکنش احتمالی بچه‌ها بیندیشیم اینکه با سؤال ما، نکنند بچه‌ها فکر کنند ما از نظر درک و فهم مشکل داریم؛ چون سؤال پرسیدن نشانه این است که پرسشگر چیزهایی را فهمیده و در توسعه و بسط

